

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ઈસ્વર્યંદ અમીચંદ ગોવડીયા અને અન્ય

વિરુદ્ધ

મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય અને અન્ય

ઓક્ટોબર ૧૩, ૨૦૦૬

[અરિજીત પાસાયત અને લોકેશ્વર સિંહ પંતા, ન્યાયાધીશો]

ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩-આરોપોમાં ફેરફાર-એક જ ડૉક્ટર દ્વારા અગાઉ રજૂ કરાયેલ મૃત્યુનું અલગ કારણ દર્શાવતું મૃત્યુ પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાની અરજી મુલતવી રાખવામા આવી-ત્યારબાદ આરોપમાં ફેરફાર માટેની અરજી, દાખલ કરાયેલ- ટ્રાયલ કોર્ટે તેને મંજૂરી આપી-યોગ્ય નહીં પણ આયોજિતની માલિકી- ટ્રાયલ કોર્ટે ડૉક્ટરની તપાસ અને અનુગામી પ્રમાણપત્રની સુસંગતતા અને તેની સ્વીકાર્યતા સુધી આરોપમાં ફેરફારના પ્રશ્નને મુલતવી રાખવો જોઈએ.

આરોપીઓ પર ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૬,૪૯૮ એ સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૩૪ હેઠળ આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો.ફરિયાદી મૃતકના પિતા છે.દ્રાયલ બાકી હોવાથી, ફરિયાદીએ ડૉ. 'ડી' દ્વારા પ્રમાણિત મૃત્યુનું કારણ દર્શાવતું ૧૦.૪.૨૦૦૪ તારીખનું મૃત્યુ પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવા માટે અરજી દાખલ કરી હતી.આરોપી વ્યક્તિઓએ આ આધાર પર દસ્તાવેજને પુરાવા તરીકે સ્વીકારવાનો વિરોધ કર્યો હતો કે પોલીસ દસ્તાવેજો સાથે તે જ ડૉક્ટર દ્વારા ૧૮.૫.૨૦૦૦ તારીખનું મૃત્યુ પ્રમાણપત્ર દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં મૃત્યુનું સંભવિત કારણ કાર્ડિયો રેસ્પિરેટરી નિષ્ફળતા હોવાનું જણાવવામાં આવ્યું હતું.પછીના પ્રમાણપત્રમાં મૃત્યુનું એક અલગ કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું હતું.દ્રાયલ કોર્ટે ડૉ. 'ડી' ની તપાસ પછી નિર્ણય લેવા માટે પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવા સંબંધિત અરજીને સ્થગિત રાખી હતી.તે જ તારીખે, ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૪ બી હેઠળ આરોપમાં ફેરફાર કરવા માટે બીજી અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી.દ્રાયલ કોર્ટે આરોપમાં ફેરફાર કર્યો હતો જેને હાઈકોર્ટ દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું હતું.એટલે વર્તમાન અપીલ.

અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે ઠરાવ્યું:

ચાર્જ કોઈપણ તબક્કે બદલી શકાય છે.પરંતુ પ્રશ્ન એ છે કે શું તે જ તારીખે પસાર કરાયેલા આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને દ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આરોપમાં ફેરફાર સંબંધિત આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો છે.દ્રાયલ કોર્ટે પોતે નોંધ્યું હતું કે પ્રથમ પ્રમાણપત્ર મુજબ મૃત્યુનું કારણ કાર્ડિયો રેસ્પિરેટરી ફેલ્ચોર હતું.જોકે, તેમાં નોંધવામાં આવ્યું હતું કે આંતરડામાં કેટલાક રસાયણો હાજર હતા.તે રસાયણોની

હાજરીની અસરને પછીના બંને પ્રમાણપત્રોની પૃષ્ઠભૂમિમાં ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે, જો પછીનું પ્રમાણપત્ર રેકૉર્ડ પર લેવામાં આવે તો.આમ હોય તો, ટ્રાયલ કોર્ટ માટે ડૉક્ટરની તપાસ અને અનુગામી પ્રમાણપત્રની સુસંગતતા અને તેની સ્વીકાર્યતા પછી કલમ ૩૦૪ બી હેઠળ આરોપ ઘડવાના પ્રશ્નને મોકૂફ રાખવો યોગ્ય રહેશે.[૨૩૧- ડી-એફ]

ફોજદારી અપીલ અધિકારક્ષેત્ર:

૨૦૦૬ની ફોજદારી અપીલ નંબર ૧૦૫૧.

૨૦૦૪ની ક્રિમિનલ રિટ પિટિશન નંબર ૧૭૭૦માં બોમ્બે ખાતેની હાઈકોર્ટ ઓફ જ્યુડિકેચરના તારીખ ૧૩.૧૨.૨૦૦૫ ના અંતિમ ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તાઓ માટે આર. કે. ગુપ્તા અને ધરમ બીર રાજ વોહરા.

પ્રતિવાદીઓ માટે શિવાજી એમ. જાધવ, અપરાજિત સિંહ, એસ. એસ. શિંદે અને વી. એન. રઘુપતિ.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયાધીશ અરિજીત પાસાયત દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.લીવ મંજુર

અપીલકર્તાઓ બોમ્બે હાઈકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા ક્રિમિનલ રિટ પિટિશન નં. ૧૭૭૦/૨૦૦૪ ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ (ટૂંકમાં 'બંધારણ') ની અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું.

સંક્ષિપ્તમાં પૃષ્ઠભૂમિ હકીકતો નીચે મુજબ છે:

અપીલકર્તાઓ ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ (ટૂંકમાં 'આઈ. પી. સી.') ની કલમ ૩૪ સાથે વાંચી શકાય તેવી કલમ ૩૭૬,૪૯૮ એ હેઠળ દંડનીય ગુનાઓના કથિત કૃત્ય માટે સુનાવણીનો સામનો કરી રહ્યા છે. ફરિયાદી પક્ષનો કેસ એ છે કે ફરીયાદીની પુત્રી શર્મિલા અપીલ કર્તા નં ૩ સાથે વીવાહિત હતી. અપીલકર્તાઓ નં ૧,૨ અને ૪ અનુક્રમે તેના સસરા, દીયર અને સાસુ થાય છે. ૨૦૦૩નો સેશન્સ કેસ નંબર ૩૭૯૧ થાણેના ચોથા એડિશનલ સેશન્સ જજની અદાલતમાં સુનાવણી બાકી છે. ડૉ. આર. એમ. ધોત્રે દ્વારા પ્રમાણિત મૃત્યુનું કારણ દર્શાવતું ૧૦.૪.૨૦૦૪ તારીખનું મૃત્યુ પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવા માટે ફરિયાદી વકીલશ્રી દ્વારા ફરિયાદી દ્વારા ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી. આરોપી વ્યક્તિઓએ દસ્તાવેજને પુરાવા તરીકે સ્વીકારવાનો આ આધાર પર વિરોધ કર્યો હતો કે પોલીસ દસ્તાવેજો સાથે ડૉ. આર. એમ. ધોત્રે દ્વારા મૃત્યુનું પ્રમાણપત્ર દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં મૃત્યુનું સંભવિત કારણ કાર્ડિયો રીસ્પિરેટરી નીષ્ફળતા હોવાનું જણાવવામાં આવ્યું હતું. પછીના પ્રમાણપત્રમાં મૃત્યુનું એક અલગ કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું હતું. આમ હોવાથી, તે રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે અનુગામી પ્રમાણપત્ર રેકૉર્ડ પર ન લેવું જોઈએ.

ટ્રાયલ કોર્ટે જણાવ્યું હતું કે ૧૦.૪.૨૦૦૪ તારીખના પ્રમાણપત્રની રજૂઆત તે તબક્કે નક્કી કરી શકાતી નથી કારણ કે ફરિયાદી પક્ષે જણાવેલ નથી કે પ્રમાણપત્રને ૪ વર્ષ પછી કેવી રીતે રેકૉર્ડ પર લાવવાની માંગ કરવામાં આવી હતી. તેથી, પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવા સંબંધિત બાબતને ડૉ. આર. એમ. ધોત્રેની તપાસ બાદ નિર્ણય લેવા માટે સ્થગિત રાખવામાં આવી હતી. તે જ તારીખે

ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૪ બી હેઠળ આરોપ ઉમેરવા માટે બીજી અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી.ટ્રાયલ કોર્ટે આ વિનંતી સ્વીકારી હતી જેને હાઈકોર્ટ દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું હતું.આ અપીલમાં પડકારનો વિષય પણ આવો જ છે.

એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટે સંબંધિત અરજીમાં પહેલેથી જ નિર્ણય લીધો છે કે અનુગામી દસ્તાવેજ સ્વીકારવાનો પ્રશ્ન ડૉક્ટરની તપાસ પછી લેવામાં આવશે, તેણે મુખ્યત્વે તે જ દસ્તાવેજના આધારે આરોપમાં ફેરફાર કરવો જોઈએ નહીં.

જવાબમાં, પ્રતિવાદી-રાજ્યના વિદ્વાન વકીલશ્રી રજૂઆત કરી હતી કે આરોપમાં કોઈપણ સમયે ફેરફાર કરી શકાય છે અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશમાં કંઈ ખોટું નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આરોપ કોઈપણ તબક્કે બદલી શકાય છે, તેથી આરોપી પ્રત્યે કોઈ પૂર્વગ્રહ કરવામાં આવ્યો નથી.

ફરમાવવામા આવેલ આરોપ કોઈપણ તબક્કે બદલી શકાય છે આ દલીલ સાથે કોઈ વીવાદ નથી.પરંતુ પ્રશ્ન એ છે કે શું તે જ તારીખે પસાર કરાયેલા આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આરોપમાં ફેરફાર સંબંધિત આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો છે.એ નોંધવું જોઈએ કે ટ્રાયલ કોર્ટે પોતે નોંધ્યું હતું કે પ્રથમ પ્રમાણપત્ર મુજબ મૃત્યુનું કારણ તીવ્ર શ્વસન નિષ્ફળતાને કારણે હૃદયની શ્વસન નિષ્ફળતા હતી.જોકે, તેમાં નોંધવામાં આવ્યું હતું કે આંતરડામાં કેટલાક રસાયણો જોવા મળ્યા હતા.તે રસાયણોની હાજરીની અસરને પછીના બંને

પ્રમાણપત્રોની પૃષ્ઠભૂમિમાં ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે, જો પછીનું પ્રમાણપત્ર રેકૉર્ડ પર લેવામાં આવે તો.આમ હોય તો, ટ્રાયલ કોર્ટ માટે ડૉ. આર. એમ. ધોત્રેની તપાસ અને અનુગામી પ્રમાણપત્રની સુસંગતતા અને તેની સ્વીકાર્યતા પછી કલમ ૩૦૪ બી હેઠળ આરોપ ઘડવાના પ્રશ્નને મોકૂફ રાખવો યોગ્ય રહેશે.

ઉચ્ચ અદાલત સંબંધિત પાસાઓ પર વિચાર કરવામાં નિષ્ફળ રહી છે અને તેણે અરજીને ફગાવી દેવી જોઈતી ન હતી.આક્ષેપિત હુકમને સેટસાઈડ કરવામા આવે છે.

અપીલની મંજૂરી છે.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement

shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.